ĢENERĀLADVOKĀTA NILSA VĀLA [*NILS WAHL*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2016. gada 17. martā [1]

Lieta C-493/14

Dilly's Wellnesshotel GmbH
(Bundesfinanzgericht (Federālā Finanšu tiesa, Austrija)

lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Valsts atbalsts — Regula (EK) Nr. 800/2008 — Atbalsta kategorijas, ko var uzskatīt par saderīgām ar kopējo tirgu — Atbalsts, kas paredzēts vides aizsardzībai — Atbalsta pasākumi dabas resursu nodokļu samazinājumu veidā — Atbrīvojuma nosacījumu imperatīvais raksturs

1. Tiek uzskatīts par pašsaprotamu, ka pienākums iepriekš paziņot katru pasākumu, ar kuru tiek ieviests vai grozīts jauns atbalsts, – kas dalībvalstīm ir noteikts atbilstoši Līgumiem – ir viens no kontroles sistēmas valsts atbalsta jomā pamatelementiem [2]. No tā noteikti izriet, ka jebkāda šī pienākuma mazināšana, kas rodas no vēlmes precīzi paredzētos gadījumos atvieglot sadarbību starp valsts iestādēm un Eiropas Komisiju, pieņemot administratīvās vienkāršošanas pasākumus saistībā ar atbrīvojuma piešķiršanu grupām, ir jāsaprot šauri.

2. Minētā prasība ir pamatā šim lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, kas ir pirmais lūgums no *Bundesfinanzgericht* (Federālā Finanšu tiesa) [3], kurā izvirzīti vairāki jautājumi par Regulas (EK) Nr. 800/2008 [4] interpretāciju.

3. Šī lieta it īpaši paver Tiesai iespēju sniegt precizējumus par formālajiem un materiālajiem nosacījumiem, kuri jāizpilda, lai dalībvalsts varētu saņemt atbrīvojumu no pienākuma paziņot atbalsta pasākumus atbilstoši šai regulai. Vispārīgāk tā sniedz iespēju uzsvērt to, ka visiem precīzi paredzētajiem pienākumiem, kas dalībvalstīm šajā ziņā noteikti – vai tie būtu formāli vai materiāli –, ir imperatīvs raksturs un ka to neizpildes gadījumā tās vairs nesaņem prasīto atbrīvojumu.

1 — Oriģinālvaloda – franču.

2 — It īpaši skat. spriedumu *France Télécom*/Komisija (C-81/10 P, EU:C:2011:811, 58. punkts).

3 — Ir svarīgi norādīt, ka šī tiesa ir pārņēmusi *Unabhängiger Finanzsenat* (Neatkarīgais finanšu senāts) un ka Tiesa jau vairākkārt ir uzskatījusi, ka tās kompetencē ir atbildēt uz pēdējās minētās tiesas uzdotajiem jautājumiem.

4 — Komisijas 2008. gada 6. augusta regula, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar kopējo tirgu, piemērojot Līguma 87. un 88. pantu (vispārējā grupu atbrīvojuma regula) (OV L 214, 3. lpp.).

I – **Atbilstošās tiesību normas**

A – *Savienības tiesības*

4. LESD 109. pantā (iepriekš – EK līguma 94. pants) Eiropas Savienības Padomei konkrēti ir atļauts veikt piemērošanas pasākumus, lai noteiktu atbalsta kategorijas, kas ir atbrīvotas no informēšanas procedūras, kura noteikta LESD 108. panta 3. punktā (iepriekš – EK līguma 93. panta 3. punkts).

5. Tieši saskaņā ar EK līguma 94. pantu tika pieņemta Padomes 1998. gada 7. maija Regula (EK) Nr. 994/98 par to, kā piemērot Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 92. un 93. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu [5]. Šīs regulas 3. panta 1. punktā ar nosaukumu "Pārredzamība un uzraudzība" bija precizēts, ka, "pieņemot regulas saskaņā ar 1. pantu, Komisija paredz dalībvalstīm sīki izstrādātus noteikumus, lai nodrošinātu pārredzamību un uzraudzību attiecībā uz atbalstu, kas atbrīvots no paziņošanas saskaņā ar minētajām regulām".

6. Atbilstoši Regulai Nr. 994/98 tika pieņemta Regula Nr. 800/2008 [6], kas ir piemērojama šajā lietā.

7. Saskaņā ar šīs regulas I nodaļas 1. panta "Darbības joma" 1. punkta d) apakšpunktu šī regula, konkrēti, attiecas uz "atbalstu vides aizsardzībai".

8. Šīs nodaļas 3. panta "Atbrīvojuma nosacījumi" 1. punktā bija paredzēts:

"Atbalsta shēmas, kas atbilst visiem šīs regulas I nodaļas nosacījumiem, kā arī šīs regulas II nodaļas attiecīgajiem nosacījumiem, ir saderīgas ar kopējo tirgu Līguma 87. panta 3. punkta nozīmē un ir atbrīvotas no Līguma 88. panta 3. punktā paredzētās paziņošanas prasības, ja katrs individuālais atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar šādu shēmu, atbilst visiem šīs regulas nosacījumiem un shēmā ir tieša atsauce uz šo regulu, norādot tās nosaukumu un atsauci uz publikāciju *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*."

9. Saskaņā ar minētās nodaļas 9. pantu "Pārredzamība":

"1. Pēc tādas atbalsta shēmas stāšanās spēkā vai tāda *ad hoc* atbalsta piešķiršanas, kam saskaņā ar šo regulu ir piešķirts atbrīvojums, attiecīgā dalībvalsts 20 darba dienu laikā nosūta Komisijai informācijas kopsavilkumu par šo atbalsta pasākumu. Minēto kopsavilkumu iesniedz elektroniskā veidā, izmantojot Komisijas izveidotu IT lietojumprogrammu un III pielikumā norādīto veidlapu.

Komisija bez kavēšan[ās] apstiprina kopsavilkuma saņemšanu.

Kopsavilkumus Komisija publicē *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* un Komisijas tīmekļa vietnē.

5 — OV L 142, 1. lpp. Regula Nr. 994/98 ir grozīta ar Padomes 2013. gada 22. jūlija Regulu (ES) Nr. 733/2013 (OV L 204, 11. lpp.), un pēc tam ir atcelta ar Padomes 2015. gada 13. jūlija Regulu (ES) Nr. 2015/1588 par to, kā piemērot [LESD] 107. un 108. pantu attiecībā uz dažu kategoriju valsts horizontālo atbalstu (OV L 248, 1. lpp.).

6 — Regula Nr. 800/2008 ir grozīta ar Komisijas 2013. gada 29. novembra Regulu (ES) Nr. 1224/2013 (OV L 320, 22. lpp.). Tādējādi Regulas Nr. 800/2008 piemērošanas termiņš tika pagarināts līdz 2014. gada 30. jūnijam. Šī regula pēc tam tika atcelta ar Komisijas 2014. gada 17. jūnija Regulu (ES) Nr. 651/2014, ar ko noteiktas atbalsta kategorijas atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot [LESD] 107. un 108. pantu (OV L 187, 1. lpp.).

2. Pēc tāda atbalsta shēmas stāšanās spēkā vai tāda *ad hoc* atbalsta piešķiršanas, kam saskaņā ar šo regulu ir piešķirts atbrīvojums, attiecīgā dalībvalsts internetā publicē pilnu tekstu informācijai par minēto atbalsta pasākumu. Atbalsta shēmas gadījumā šajā tekstā jāapraksta tā valsts tiesību akta nosacījumi, ar kuru nodrošina šīs regulas attiecīgo noteikumu ievērošanu. Attiecīgā dalībvalsts nodrošina atbalsta pasākuma pilna teksta pieejamību internetā, kamēr ir spēkā attiecīgais atbalsta pasākums. Informācijas kopsavilkumā, ko attiecīgā dalībvalsts iesniedz saskaņā ar 1. pantu, ir jānorāda interneta adrese, kurā ir tieši pieejams atbalsta pasākuma pilns teksts.

[..]"

10. Tās pašas nodaļas 10. pants "Uzraudzība" bija formulēts šādi:

"1. Komisija regulāri uzrauga atbalsta pasākumus, par kuriem tā ir informēta saskaņā ar 9. pantu.

[..]

3. Pēc rakstiska pieprasījuma 20 [darb]dienu laikā vai ilgākā laika posmā, kāds varētu būt noteikts pieprasījumā, attiecīgā dalībvalsts iesniedz Komisijai visu informāciju, ko tā uzskata par vajadzīgu, lai uzraudzītu šīs regulas piemērošanu.

Ja attiecīgā dalībvalsts, neraugoties uz šādu atgādinājumu, nav iesniegusi pieprasīto informāciju Komisijas noteiktajā laika posmā vai kopīgi saskaņotā laikposmā, vai arī ja dalībvalsts ir iesniegusi nepilnīgu informāciju, Komisija nosūta atgādinājumu, kurā nosaka jaunu termiņu informācijas iesniegšanai. Ja attiecīgā dalībvalsts, neraugoties uz šādu atgādinājumu, nav iesniegusi pieprasīto informāciju, Komisija pēc tam, kad tā ir devusi attiecīgajai dalībvalstij iespēju izklāstīt savu viedokli, var pieņemt lēmumu, ar kuru nosaka, ka par visiem vai daļu no turpmākajiem atbalsta pasākumiem, uz kuriem attiecas šī regula, saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punktu ir jāziņo Komisijai."

11. Regulas Nr. 800/2008 17. pants "Definīcijas" atradās II nodaļas 4. iedaļā, kuras nosaukums bija "Atbalsts vides aizsardzībai", un tajā bija noteikts turpmākais:

"Šajā iedaļā piemēro šādas definīcijas:

1) "vides aizsardzība" ir jebkura darbība, kuras mērķis ir labot vai novērst saņēmēja darbības radītu kaitējumu fiziskajai videi vai dabas resursiem vai veicināt šo resursu efektīvu izmantošanu, mazināt šāda kaitējuma risku vai efektīvāk izmantot dabas resursus, tostarp izmantojot energotaupības pasākumus un atjaunojamos enerģijas avotus;

[..]

10) "dabas resursu nodoklis" ir nodoklis, kura apliekamajai bāzei piemīt izteikti negatīva ietekme uz vidi vai kura mērķis ir noteiktu darbību, preču vai pakalpojumu aplikšana ar nodokli tā, lai vides aizsardzības izmaksas varētu iekļaut to cenā, un/vai tādā veidā, lai ražotājus un patērētājus rosinātu uz rīcību, kas labvēlīgāk ietekmē vidi;

[..]."

12. Saskaņā ar šīs 4. iedaļas 25. pantu "Atbalsts dabas resursu nodokļu samazinājumu veidā":

"1. Atbalsta shēmas vides aizsardzībai, ko veido dabas resursu nodokļa samazinājums un kas atbilst [Padomes 2003. gada 27. oktobra] Direktīvas 2003/96/EK[, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai (OV L 283, 51. lpp.)] nosacījumiem, ir saderīgas ar kopējo tirgu Līguma 87. panta 3. punkta nozīmē, un uz tām attiecas atbrīvojums no prasības par paziņošanu saskaņā ar Līguma 88. panta 3. punktu, ja ir izpildīti šā panta 2. un 3. punktā minētie nosacījumi.

2. Nodokļa samazinājuma izmantotāji maksā nodokli vismaz Kopienas minimālā nodokļa līmenī, kas noteikts ar [Direktīvu 2003/96].

3. Nodokļu samazinājumu piešķir maksimums uz laiku līdz desmit gadiem. Pēc šāda 10 gadu laikposma dalībvalstis atkārtoti izvērtē atbalsta pasākumu piemērotību."

B – *Austrijas tiesības*

13. Atbilstoši 2010. gada 30. decembra Budžeta izpildes likumam (*Budgetbegleitgesetz*)[7] uz pakalpojumu sniedzējiem uzņēmumiem atkal netika attiecināta elektroenerģijas nodokļu atmaksa.

14. Likuma par elektroenerģijas nodokļa atmaksu (*Energieabgabenvergütungsgesetz*, turpmāk tekstā – "*EAVG*"), tā versijā, kas grozīta ar *BBG 2011* 72. pantu, 2. panta 1. punktā ir lasāms:

"Tiesības uz atmaksu ir vienīgi uzņēmumiem, par kuriem ir pierādīts, ka to galvenā nodarbošanās ir ķermenisku lietu ražošana un tad, ja tie nepiegādā energoresursus, kas minēti 1. panta 3. punktā, vai siltumu (tvaiku vai karsto ūdeni), kuri ražoti no minētajā 1. panta 3. punktā minētajiem energoresursiem."

15. Šī 2. panta piemērojamība laikā ir paredzēta Likuma par elektroenerģijas nodokļa atmaksu 4. panta 7. punktā, kurā ir noteikts:

"[*EAVG*] 2. un 3. pants ar Eiropas Komisijas apstiprinājumu ir piemērojams pieteikumiem par atmaksu, kuri attiecas uz laika posmu pēc 2010. gada 31. decembra."

16. Šī likuma projekta sagatavošanas dokumentos saistībā ar *EAVG* 4. panta 7. punktu ir norādīts turpmākais:

"Nosacījums grozīto tiesību normu piemērošanai ir Eiropas Komisijas apstiprinājums. Šis grozījums stājas spēkā elektroenerģijas lietošanai pēc 2010. gada 31. decembra. Tātad pakalpojumu sniedzēju uzņēmumu pieteikumi, kas attiecas uz laika posmiem pēc 2010. gada 31. decembra, vairs netiks pieņemti. Ja *EAVG* grozījumu Komisija apstiprinās kā atļautu valsts atbalstu, likumiskais ierobežojums tikai attiecībā uz ražošanas uzņēmumiem būs jāpiemēro no 2011. gada 1. janvāra, tādējādi pēc šīs dienas pakalpojumu sniedzējiem uzņēmumiem vairs nebūs tiesību uz elektroenerģijas nodokļa atmaksu par izlietoto elektroenerģiju. Ja grozījumu nevajadzētu apstiprināt Komisijai, tad esošā tiesiskā situācija saglabātos nemainīga un gan ražošanas uzņēmumiem, gan pakalpojumu sniedzējiem uzņēmumiem būtu tiesības uz elektroenerģijas nodokļu atmaksu."

7 — *BGBl.* I, 111/2010, turpmāk tekstā – "*BBG 2011*".

II – **Pamatlieta, prejudiciālie jautājumi un tiesvedība Tiesā**

17. 2011. gada 29. decembrī *Dilly's Wellnesshotel GmbH* (turpmāk tekstā – "*Dilly's Wellnesshotel*") iesniedza pieteikumu par elektroenerģijas nodokļu atmaksu par 2011. gadu.

18. Ar 2012. gada 21. februāra lēmumu šis pieteikums tika noraidīts kā nepamatots, atsaucoties uz jauno tiesisko regulējumu, kas ietverts *BBG 2011*, saskaņā ar kuru no 2011. gada 1. janvāra elektroenerģijas nodokļu atmaksa tiek piešķirta vairs tikai ražošanas uzņēmumiem. Prasība *Unabhängiger Finanzsenat* (Neatkarīgais finanšu senāts), kuru ir aizstājusi *Bundesfinanzgericht* (Federālā Finanšu tiesa), tika noraidīta.

19. Ar 2013. gada 19. marta nolēmumu *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) atzina, ka sprieduma rezultātā, ko šī tiesa taisījusi 2012. gada 22. augustā, elektroenerģijas nodokļa atmaksu pakalpojumu sniedzējiem uzņēmumiem vēl vajadzētu piešķirt par 2011. gada janvāri. *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) skatījumā par šo mēnesi Komisija vēl nav devusi apstiprinājumu jaunajam tiesiskajam regulējumam attiecībā uz paziņojumu, kurš izdots saskaņā ar Regulu Nr. 800/2008, kas attiecas tikai uz laika posmu, kurš sākas 2011. gada 1. februārī.

20. *Dilly's Wellnesshotel* iesniedza *Unabhängiger Finanzsenat* (Neatkarīgais finanšu senāts) papildu administratīvo sūdzību, kurā šī sabiedrība būtībā lūdza konkrēti pilnībā apmierināt pieteikumu par elektroenerģijas nodokļa atmaksu par laika posmu no 2011. gada janvāra līdz decembrim.

21. *Dilly's Wellnesshotel* balstījās uz principu, ka gadījumā, ja, piemērojot *EAVG* 2. panta 1. punktu kopsakarā ar 4. panta 7. punktu, tiktu pārkāptas Savienības tiesības, jaunais tiesiskais regulējums, kas ieviests ar *BBG 2011*, nebūtu piemērojams un pakalpojumu sniedzēji uzņēmumi varētu turpināt prasīt elektroenerģijas nodokļu atmaksu par visu 2011. gadu un pēc tā.

22. No lēmuma par prejudiciāla jautājuma uzdošanu izriet, ka *EAVG* sākotnējās redakcijas 2. panta 1. punktā bija paredzēta elektroenerģijas nodokļu atmaksa uzņēmumiem, kuri galvenokārt nodarbojās ar "ķermenisku lietu ražošanu". Uz pakalpojumu sniegšanu nodokļa atmaksa neattiecās. Iesniedzējtiesa norāda, ka saskaņā ar *travaux préparatoires EAVG* mērķis bija novērst to, ka Austrijas ražošanas uzņēmumi, kuri patērē daudz elektroenerģijas, nonāktu nelabvēlīgākā situācijā no konkurences viedokļa salīdzinājumā ar uzņēmumiem no citām valstīm, kurās parasti netika piemēroti nodokļi par elektroenerģiju.

23. Valsts tiesiskais regulējums par elektroenerģijas nodokļu atmaksu pēc tam ir vairākkārt grozīts.

24. Šajā lietā iesniedzējtiesai ir šaubas par jaunā tiesiskā regulējuma par elektroenerģijas nodokļu atmaksu, kurš ieviests ar *BBG 2011*, saderīgumu ar Regulu Nr. 800/2008. Šī tiesa faktiski vēlas noskaidrot, vai Austrijas Republika var izmantot Regulas Nr. 800/2008 25. pantā paredzēto īpašo procedūru attiecībā uz aplūkojamo valsts tiesisko regulējumu, lai gan vairāki šīs regulas I nodaļas nosacījumi, šķiet, nav ievēroti.

25. Šādos apstākļos *Bundesfinanzgericht* (Federālā Finanšu tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai ar Savienības tiesībām nav saderīgi tas, ja valsts atbalsta shēmā ir izmantota Regulas Nr. 800/2008 25. pantā paredzētā īpašā procedūra, lai tādējādi atbrīvotos no paziņošanas prasības atbilstoši LESD 108. panta 3. punktam, taču tajā nav ietverti dažādi [šīs regulas] I nodaļas pienākumi un turklāt tajā nav ietvertas atsauces uz [minēto regulu]?

2) Vai ar Savienības tiesībām nav saderīgi tas, ja valsts atbalsta shēma tiek balstīta uz Regulas Nr. 800/2008 25. panta īpašo procedūru, kas ir spēkā attiecībā uz atbalstu vides aizsardzībai, bet tajā nav izvirzīti II nodaļā minētie priekšnosacījumi – proti, vides aizsardzības pasākumu veicināšana, t.i., energotaupība atbilstoši [minētās] regulas 17. panta 1. punktam?

3) Vai ar Savienības tiesībām nav saderīga tāda valsts atbalsta shēma, kurā nav ietverts ne ierobežojums laikā, ne arī norāde uz paziņojumā par nodokļa atbrīvojumu minēto laika periodu, un tādējādi Regulas [Nr. 800/2008] 25. panta 3. punktā pieprasīto elektroenerģijas nodokļa atmaksas ierobežojumu līdz desmit gadiem var izsecināt tikai no paziņojuma par atbrīvojumu?"

26. *Dilly's Wellnesshotel*, Austrijas un Igaunijas valdības, kā arī Komisija iesniedza rakstveida apsvērumus.

27. 2016. gada 21. janvārī Tiesā notika tiesas sēde, kurā piedalījās *Dilly's Wellnesshotel*, Austrijas valdība, kā arī Komisija.

III – **Analīze**

A – *Ievada apsvērumi par situāciju, uz kuru attiecas pamatlieta, un par pienākumu paziņot jauna atbalsta piešķiršanas projektus*

1) Situācija, uz kuru attiecas pamatlieta

28. Ar šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu ir izvirzīti vairāki interpretācijas jautājumi par formas nosacījumiem (pirmais prejudiciālais jautājums), kā arī par materiālajiem nosacījumiem (otrais un trešais prejudiciālais jautājums), kādiem valsts pasākumam ir jāatbilst, lai uz to varētu attiecināt atbrīvojumu no paziņošanas pienākuma saskaņā ar Regulu Nr. 800/2008.

29. Kā izriet no iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm, pamatstrīdu ir izraisījis Austrijas nodokļu administrācijas atteikums apmierināt pieteikumu par elektroenerģijas nodokļu atmaksu par 2011. gadu, ko iesniegusi prasītāja pamatlietā – *Dilly's Wellnesshotel* – pakalpojumu sniedzējs uzņēmums. Šis atteikums bija pamatots ar apstākli, ka kopš grozījuma, kas izdarīts ar *BBG 2011*, ar *EAVG* uz pakalpojumu sniedzējiem uzņēmumiem netiek attiecināta elektroenerģijas nodokļu atmaksa.

30. Saistībā ar iesniedzējtiesā celto prasību prasītāja pamatlietā balstās uz šī valsts tiesiskā regulējuma iepriekšējo redakciju – redakciju, kura attiecās arī uz pakalpojumu sniedzējiem. Prasītāja pamatlietā norāda, ka, tā kā šajā jaunajā tiesiskajā regulējumā nav ievērotas saistošās Regulas Nr. 800/2008 normas, tas nebija atbrīvots no LESD 108. panta 3. punktā paredzētā paziņošanas pienākuma un tādējādi tas nevarēja tikt piemērots.

31. Tātad tieši atbilstoši savam pienākumam izdarīt secinājumus no iespējamās Savienības tiesību neievērošanas valsts atbalsta jomā, uz ko saskaņā ar savām procesuālajām tiesībām norādījušas attiecīgās personas, iesniedzējtiesa ir iesniegusi šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu [8]. Saskaņā ar LESD 108. panta 3. punkta trešo teikumu "attiecīgā dalībvalsts nesāk īstenot pašas ierosinātos

8 — It īpaši skat. spriedumus *Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires* un *Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon* (C-354/90, EU:C:1991:440, 16. un 17. punkts), kā arī *SFEI* u.c. (C-39/94, EU:C:1996:285).

pasākumus, kamēr šī procedūra nav beigusies ar galīgo lēmumu". Regulas (EK) Nr. 659/1999 [9] 3. pantā "Pārtraukšanas klauzula" šajā ziņā ir precizēts, ka "atbalstu, par kuru ir jāpaziņo [..], neievieš, kamēr Komisija nav pieņēmusi lēmumu, kas atļauj šādu atbalstu, vai kamēr nav uzskatāms, ka šāds lēmums pieņemts".

32. Šajā gadījumā iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka *EAVG* sākotnējā redakcija Komisijai kā valsts atbalsts tika paziņota 2002. gadā un ka Komisija to atzina par saderīgu ar iekšējo tirgu. *EAVG* redakcija, kurai ir nozīme pamatlietā, savukārt noteiktajos termiņos nav tikusi paziņota Komisijai kā valsts atbalsts, jo Austrijas Finanšu ministrija ir uzskatījusi, ka saskaņā ar Regulas Nr. 800/2008 25. pantu uz šo grozījumu paziņošana neattiecas.

33. No lietas materiāliem arī izriet, ka 2011. gada 7. februārī Komisijai tika sniegts paziņojums par *EAVG* jauno redakciju – paziņojums, ar ko tika darīts zināms šīs shēmas laika posms no 2011. gada 1. februāra līdz 2013. gada 31. decembrim. Pasākuma kopsavilkums, atsaucoties uz šo laika posmu, tika publicēts 2011. gada 30. septembra *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*. Šajā publikācijā ietvertā interneta saite, kurai, domājams, ir jāsniedz pieeja pasākuma pilnam tekstam, ir izrādījusies kļūdaina.

34. Turklāt, šķiet, nav strīda par to, ka valsts tiesiskais regulējums, uz ko attiecas pamatlieta, nav paziņots Komisijai saskaņā ar Regulas Nr. 659/1999 2. pantu un ka vienīgais atbrīvojums no paziņošanas pienākuma, kas varētu būt piemērojams, ir Regulas Nr. 800/2008 25. pantā paredzētais atbrīvojums.

2) Pienākuma paziņot jauna atbalsta projektus svarīgums un nepieciešamība šauri interpretēt pienākumus, kas dalībvalstīm paredzēti saskaņā ar regulu par atbrīvojumu grupām

35. Iesniedzējtiesas uzdotajos jautājumos nenoliedzami ir zināmi jauninājumi, jo Regula Nr. 800/2008 pagaidām vēl nav interpretēta tieši šajā lietā norādītajos aspektos [10].

36. Pirms secīgi sākt izskatīt mums uzdotos jautājumus, man šķiet piemēroti atgādināt vairākus galvenos noteikumus un principus, kuri noteiks visu šo jautājumu izskatīšanas gaitu.

37. Pirmām kārtām saskaņā ar LESD 108. panta 3. punkta pirmo teikumu, kas precizēts Regulas Nr. 659/1999 2. panta 1. punktā, pienākums paziņot ikvienu jaunu atbalsta projektu ir likums. Ir jāuzsver, ka iepriekšējas paziņošanas pienākums ir visas ar Līgumu ieviestās kontroles sistēmas centrālais balsts, jo tas ļauj Komisijai efektīvi un sistemātiski veikt preventīvu pārbaudi attiecībā uz visiem jauna atbalsta piešķiršanas projektiem vai jau esošā atbalsta grozījumu projektiem. Kā norādīja ģenerāladvokāts F. Dž. Džeikobss [*F. G. Jacobs*], "pienākums paziņot ieplānoto atbalstu ir tik ļoti svarīgs kopējā tirgus darbībai, ka, tā kā šajā jomā nav nekādu Padomes regulu, šis pienākums acīmredzami ir stingri jāpilda gan no satura, gan formas viedokļa, un ir īpaši svarīgi, lai no paziņojuma skaidri izrietētu, ka tā mērķis ir ļaut Komisijai sniegt apsvērumus saskaņā ar 93. panta 3. punktu un attiecīgā gadījumā sākt 93. panta 2. punktā paredzēto procedūru, pirms tiek sākta plānotā atbalsta īstenošana" [11].

9 — Padomes 1999. gada 22. marta Regula, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai (OV L 83, 1. lpp.), ar grozījumiem, kas izdarīti ar Padomes 2006. gada 20. novembra Regulu (EK) Nr. 1791/2006 (OV L 363, 1. lpp.; turpmāk tekstā – "Regula Nr. 659/1999").

10 — Lai gan norādītā regula atsevišķās Tiesā iesniegtās lietās (spriedums *Wam Industriale*/Komisija, C-560/12 P, EU:C:2013:726, un ģenerāladvokātes E. Šarpstones [*E. Sharpston*] secinājumi lietā Komisija/Spānija, C-184/11, EU:C:2014:33) tika pieminēta, Tiesas sniegtās norādes mums nav sevišķi noderīgas šajā lietā.

11 — Skat. šos secinājumus lietā Francija/Komisija (C-301/87, EU:C:1989:357, 19. punkts).

38. Tiesa ļoti agri ir atzinusi, ka pienākums informēt Komisiju par projektiem, kuru mērķis ir ieviest vai grozīt atbalstu, neattiecas tikai uz sākotnējo projektu, bet gan attiecas arī uz grozījumiem, kas šajā projektā izdarīti vēlāk, precizējot, ka šāda informācija Komisijai var tikt sniegta saistībā ar konsultācijām, kuras sākas ar sākotnējo paziņošanu [12].

39. Saskaņā ar 4. panta 1. punkta pirmo teikumu Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regulā (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (EK) Nr. 659/1999 [13], jēdziens "jauns atbalsts" konkrēti nozīmē "jebkādas pārmaiņas, izņemot pilnībā formāla vai administratīva rakstura izmaiņas, kas nevar ietekmēt novērtējumu par atbalsta pasākuma saderību ar kopējo tirgu". Turklāt saskaņā ar Regulas Nr. 794/2004 4. panta 2. punkta c) apakšpunktu stingrāka kritēriju noteikšana atļauta atbalsta shēmas piemērošanai – kāda aplūkota pamatlietā –, kuras mērķis ir sašaurināt to uzņēmumu loku, uz kuriem attiecas iepriekš paziņotā shēma, ietilpst izmaiņās, kuru paziņošana principā ir obligāta.

40. Pienākums paziņot jebkuras izmaiņas iepriekš paziņotā atbalsta shēmā ir piemērojams neatkarīgi no tā, vai jaunā shēma pati rada selektīvas priekšrocības, kas nav saderīgas ar kopējo tirgu. Tieši atsaucoties tikai uz tiesību normām, kurās paredzēta atbalsta piešķiršana, uz to noteikumiem, kā arī uz to ierobežojumiem, atbalsts var tikt kvalificēts kā jauns atbalsts vai kā izmaiņas atbalstā [14].

41. Stingrība, kāda no dalībvalstīm šajā jomā tiek prasīta, manuprāt, ir spēkā arī nosakot, ar kādiem nosacījumiem tās saskaņā ar atbrīvojuma regulu var atbrīvoties no sava paziņošanas pienākuma.

42. Tāpat uzskatu, ka tad, ja saskaņā ar LESD 108. panta 4. punktu tiek pieņemta regula par atbrīvojumu grupām, no paziņošanas pienākuma vajadzētu būt iespējai atbrīvot vienīgi pasākumus, kuri visos jautājumos atbilst minētajā atbrīvojuma regulā paredzētajiem nosacījumiem. Gadījumā, ja visi atbrīvojuma nosacījumi nav izpildīti, paziņošanas pienākums saglabājas kā norma.

43. Otrām kārtām un turpinot to, ko nupat atgādināju, tā kā pamatprincips ir valsts atbalsta nesaderīgums ar kopējo tirgu, šajā jomā paredzētās atkāpes ir jāinterpretē šauri. Šāds princips nozīmē, ka pienākums pierādīt, ka gan formālie, gan materiālie nosacījumi, no kuriem ir atkarīgs atbalsta saderīgums, ir izpildīti, ir noteikts attiecīgajai dalībvalstij. Tai konkrēti ir jāsniedz visi atbilstīgie elementi, kuri pierāda, ka lūgtās atkāpes nosacījumi ir izpildīti [15].

44. Trešām kārtām gadījumā, ja atbrīvojums no paziņošanas pienākuma, kā šajā lietā, ir paredzams atbilstoši vispārējai atbrīvojuma regulai, kas pieņemta, pamatojoties uz Regulu Nr. 994/98, pārredzamības un efektivitātes prasības, balstoties uz kurām ir pieņemta pēdējā minētā regula (it īpaši skat. tās 3. pantu un preambulas 4., 6., 7. un 10. apsvērumu), kā arī tiesiskās noteiktības prasības attiecībā pret trešajām personām liek dalībvalstīm ievērot precīzos noteikumus, kas paredzēti atbrīvojuma regulā.

45. Tā kā paziņošanas pienākumam ir svarīga nozīme valsts atbalsta projektu kontroles sistēmā, *visi* precīzie noteikumi, kas atbrīvojuma regulā paredzēti, lai, iespējams, izvairītos no šī pienākuma, ir pienācīgi jāievēro. Atšķirībā no gadījuma, kāds var būt jautājumā par informāciju, ko dalībvalstis sniegušas, lai pierādītu atbalsta projekta saderīgumu ar kopējo tirgu, nav jāveido hierarhija starp precīzajiem nosacījumiem, kas atbrīvojuma regulā paredzēti, lai izvairītos no LESD 108. panta 3. punktā paredzētā pienākuma paziņot jaunus atbalsta projektus.

12 — Skat. spriedumu *Heineken Brouwerijen* (91/83 un 127/83, EU:C:1984:307, 18. punkts).

13 — OV L 140, 1. lpp.

14 — It īpaši skat. spriedumu *Namur-Les assurances du crédit* (C-44/93, EU:C:1994:311, 28. punkts).

15 — It īpaši skat. spriedumu Itālija/Komisija (C-372/97, EU:C:2004:234, 81. punkts un tajā minētā judikatūra).

46. Šajā saistībā nav jānošķir dažādi atbrīvojuma nosacījumi – nosacījumi, kas ir "būtiski", un pārējie nosacījumi, kas paredzēti Regulā Nr. 800/2008, un tādējādi konkrēta nosacījuma neievērošanas tiesiskās sekas salīdzinājumā ar cita nosacījuma neievērošanas sekām. Vienīgais nošķirums, kas var izrādīties efektīvs saistībā ar šo regulu, ir nošķirums, kāds pastāv starp tā sauktajiem "vispārējiem atbrīvojuma" nosacījumiem, kas paredzēti minētās regulas I nodaļā (1.–12. pants) "Vispārīgi noteikumi", un īpašajiem nosacījumiem, kas izvirzīti II nodaļā (13.–42. pants) "Īpašie noteikumi dažādām atbalsta kategorijām".

47. Lai gan nav noliedzams, ka citās Savienības tiesību jomās var tikt diferencēti būtiski procesuālo noteikumu pārkāpumi un pārējie procesuālo noteikumu pārkāpumi, šis nošķirums, manuprāt, nevar tikt piemērots gadījumā, kad visiem dalībvalstīm izvirzītajiem nosacījumiem – kā tas ir saistībā ar jauna atbalsta projektu paziņošanas procedūrām un attiecīgā gadījumā ar atbrīvojumu no minētās procedūras – ir augstākajā mērā imperatīvs raksturs.

48. Tādējādi spriedumā *Heintz van Landewijck*[16] Tiesa, kurai nācās lemt par apjomu paziņošanas pienākumam, kas dalībvalstīm bija noteikts saskaņā ar 27. panta 5. punktu, Padomes 1977. gada 17. maija Sestajā direktīvā 77/388/EEK par to, kā saskaņojami dalībvalstu tiesību akti par apgrozījuma nodokļiem – Kopēja pievienotās vērtības nodokļu sistēma: vienota aprēķinu bāze (turpmāk tekstā – "Sestā direktīva")[17], protams, ir nospriedusi, ka pasākumu, kuru mērķis ir vienkāršot nodokļu iekasēšanu, paziņošanas termiņa neievērošana nav būtisks procedūras pārkāpums, kas varētu izraisīt atkāpes saturošā ar novēlošanos paziņotā pasākuma nepiemērošanu.

49. Tomēr, pat pieņemot, ka būtu pieļauta analoģija ar atbrīvojuma nosacījumu ievērošanas problemātiku – kas man šķiet vairāk nekā apšaubāmi, ņemot vērā iepriekš atgādināto, attiecīgajā regulā paredzēto atbrīvojuma nosacījumu pilnībā imperatīvo raksturu, – vēlos norādīt, ka Tiesa, atgādinādama noteikumu, saskaņā ar kuru pasākums, kas satur atkāpes no Sestās direktīvas, kurš pieņemts, neizpildot paziņošanas pienākumu, kāds dalībvalstīm paredzēts tās 27. panta 2. punktā, nevar tikt vērsts pret nodokļu maksātāju, ir centusies norādīt, ka šis secinājums bija pamatots ar to, ka "šajā gadījumā runa nav par jaunu atkāpi ietverošu pasākumu, par ko būtu jāsaņem Padomes atļauja, bet par īpašu pasākumu, kas jau pastāv 1977. gada 1. janvārī un ko dalībvalsts vēlas saglabāt, piemērojot Sestās direktīvas 27. panta 5. punktu, neņemot vērā tā izpildi"[18].

50. Acīmredzami šāds stāvoklis ir pretējs stāvoklim, kurā, kā šajā lietā, jautājums ir par jaunu atbalstu, lai gan tas izriet no grozījuma iepriekš paziņotā valsts leģislatīvajā aktā.

51. Katrā ziņā valsts atbalsta jomā ir uzskatāms, ka, ja ir tiesību normas, kuru formulējums ir skaidrs – kādas ir tiesību normas par paziņošanas pienākumu un vienlaikus par iespējām tikt atbrīvotam no šī pienākuma –, šādās tiesību normās paredzētie nosacījumi nav vienkāršas formalitātes[19].

52. Tā it īpaši ir jābūt attiecībā uz vispārējā grupu atbrīvojuma regulā paredzētiem imperatīviem nosacījumiem, kādi ir ietverti Regulas Nr. 800/2008 I nodaļā. No plānota atbalsta pasākuma formālas paziņošanas pienākuma atbrīvojoša iedarbība, manuprāt, nevar pastāvēt gadījumā, ja nav ievērots viens vai vairāki tās nosacījumi. Uz pasākumiem, kas neatbilst visiem izvirzītajiem nosacījumiem, kā noteikts šīs regulas preambulas 7. apsvērumā, turpina attiekties EK līguma 88. panta 3. punktā paredzētais paziņošanas pienākums.

16 — C-494/04, EU:C:2006:407, 51. punkts.

17 — OV L 145, 1. lpp.

18 — Spriedums *Heintz van Landewijck* (C-494/04, EU:C:2006:407, 49. punkts).

19 — Pēc analoģijas skat. rīkojumu *Banco Privado Português* un *Massa Insolvente do Banco Privado Português*/Komisija (C-93/15 P, EU:C:2015:703, 67. punkts un tajā minētā judikatūra).

B – *Par pirmo jautājumu: formas prasības, kas izriet no Regulas Nr. 800/2008*

53. Ar pirmo jautājumu attiecībā uz formas prasībām iesniedzējtiesa vēlas uzzināt, kāda ietekme ir, pirmkārt, tam, ka attiecīgajā atbalsta pasākumā nav atsauces uz Regulu Nr. 800/2008, otrkārt, ka informācijas kopsavilkums par šo pasākumu Komisijai ir nosūtīts ar novēlošanos, un, treškārt, kļūdai interneta saitē, kurai, domājams, ir jāsniedz pieeja minētā pasākuma pilnam tekstam.

1) Prasība par tiešu atsauci uz Regulu Nr. 800/2008

54. Man šķiet, ka šādas atsauces nepieciešamais raksturs, kas ir viens no stingrajiem nosacījumiem, kuri izvirzīti atbrīvojumam no Regulas Nr. 800/2008 25. panta 1. punktā paredzētā pienākuma, var tikt skaidri izsecināts no atbilstošajām Regulas Nr. 800/2008 normām.

55. Šajā ziņā šīs regulas 3. panta "Atbrīvojuma nosacījumi" 1. punktā ir paredzēts, ka atbalsta shēmas, kas atbilst "visiem I nodaļas nosacījumiem", kā arī atbilstošajām šīs regulas II nodaļas normām, ir saderīgas ar kopējo tirgu un ir atbrīvotas no paziņošanas pienākuma ar nosacījumu, ka katrs individuālais atbalsts, kas piešķirts saskaņā ar šādu shēmu, atbilst "visiem šīs pašas regulas nosacījumiem" un ka shēmā ir "tieša atsauce uz [Regulu Nr. 800/2008], norādot tās nosaukumu un atsauci uz publikāciju *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*".

56. Turklāt Regula Nr. 800/2008 tika pieņemta, pamatojoties uz Regulu Nr. 994/98, kuras 3. panta "Pārredzamība un uzraudzība" 1. punktā bija noteikts, ka, "pieņemot regulas saskaņā ar 1. pantu, Komisija paredz dalībvalstīm sīki izstrādātus noteikumus, lai nodrošinātu pārredzamību un uzraudzību attiecībā uz atbalstu, kas atbrīvots no paziņošanas saskaņā ar minētajām regulām".

57. Šī tiesību norma ir jālasa kopsakarā ar Regulas Nr. 800/2008 preambulas 5. apsvērumu, saskaņā ar kuru "ar šo regulu jāpiešķir atbrīvojums jebkuram atbalstam, kas atbilst [*visiem*] šīs regulas attiecīgajiem *nosacījumiem*, un jebkurai atbalsta shēmai [..]. Lai nodrošinātu pārredzamību, kā arī atbalsta efektīvāku pārvaldību, visiem individuālā atbalsta pasākumiem, ko piešķir saskaņā ar šo regulu, jāietver *skaidra atsauce* uz II nodaļas attiecīgo nosacījumu [tiesību normu] un uz valsts tiesību aktiem, saskaņā ar kuru piešķir individuālo atbalstu" (mans izcēlums).

58. Šī prasība ir jāsaprot arī saistībā ar iepriekš atgādināto pārskatāmības prasību, kas it īpaši ir noteikta Regulas Nr. 994/98 3. panta 1. punktā. Kā apgalvo Komisija, atsauce uz šo regulu attiecīgā atbalsta pasākumā ļauj saņēmējiem, kā arī to konkurentiem saprast iemeslus, kuru dēļ šis pasākums var tikt īstenots, lai gan tas nav paziņots Komisijai, kā arī Komisija to nav atļāvusi. Citiem vārdiem sakot, šī atsauce ļauj ne tikai Komisijai veikt kontroli, bet, pateicoties tai, ieinteresētās trešās personas arī var būt informētas par plānotajiem atbalsta pasākumiem, lai tās, iespējams, varētu izmantot savas procesuālās tiesības.

59. Nedomāju, ka šāda interpretācija, kas pilnībā atbilst Regulas Nr. 800/2008 formulējumam, varētu izrādīties pārmērīgi formāla.

60. Vispirms jau tiešas atsauces uz Regulu Nr. 800/2008 iekļaušana atbalsta pasākumā nerada dalībvalstīm īpašas grūtības. Šī iespēja ir pretēja iespējamajām grūtībām, kas rodas gan Komisijai, gan trešajām personām, – ka šī shēma būtu jānosaka bez šādas atsauces.

61. Tāpat man šķiet, ka informācijas kopsavilkuma par atbalsta pasākumu nosūtīšana un tā publicēšana *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kas minēta Regulas Nr. 800/2008 9. panta 1. punktā, var tikai daļēji vienkāršot tiešas atsauces uz minēto regulu neesamību. Šīm tiesību normām, man šķiet, ir citādi mērķi, un nosacījumu, kas izvirzīti kādā no šīm normām, izpilde nevar atsvērt citas tiesību normas neievērošanu.

62. Ja atbilstoši manam ierosinājumam Tiesa konstatētu, ka atbalsta pasākumā tiešai atsaucei uz Regulu Nr. 800/2008 ir obligāts raksturs, tad nebūtu nepieciešams izskatīt nedz pārējos pirmā prejudiciālā jautājuma aspektus, nedz otro un trešo uzdoto jautājumu.

63. Pretējam gadījumam turpmāk izskatīšu pārējos aspektus.

2) Prasība nosūtīt informācijas kopsavilkumu par atbalsta pasākumu saskaņā ar Regulas Nr. 800/2008 9. panta 1. punktu

64. Informācijas kopsavilkuma par atbalsta pasākumu nosūtīšana Komisijai saskaņā ar Regulas Nr. 800/2008 9. panta 1. punkta prasībām un 20 darbdienu termiņā pēc atbalsta shēmas stāšanās spēkā, manuprāt, ir ļoti svarīga, lai Komisija varētu efektīvi un īsā termiņā pārbaudīt, vai attiecīgā dalībvalsts ir ievērojusi atbrīvojuma nosacījumus.

65. Jautājums nenoliedzami ir par to, cik efektīvs ir nosacījums par atbrīvojumu no LESD 108. panta 3. punktā paredzētā paziņošanas pienākuma.

66. Kā nosacījuma, kas izvirzīts Regulas Nr. 800/2008 I nodaļā, tā neievērošana nozīmē prasītā atbrīvojuma neefektivitāti. Gadījumā, ja šis pārkāpums tiek novērsts ar novēlošanos, kā, šķiet, ir noticis pamatlietā, prasītais atbrīvojums, manuprāt, var attiekties tikai uz nākotni, proti, uz laika posmu pēc trūkumu novēršanas – tas ir, laika posmu, kas ilgst no 2011. gada februāra līdz decembrim [20], – un nevis uz laika posmu pirms tā.

3) Prasība norādīt interneta adresi, kurā ir tieši pieejams atbalsta projekta pilns teksts

67. Saskaņā ar Regulas Nr. 800/2008 9. panta 2. punkta pirmo teikumu dalībvalstij ir internetā jāpublicē attiecīgā atbalsta pasākuma pilns teksts. Atbilstoši Regulas Nr. 800/2008 9. panta 2. punkta trešajam teikumam attiecīgajai dalībvalstij turklāt ir jānodrošina šī pasākuma pilna teksta pieejamība internetā, kamēr šis pasākums ir spēkā. Šajā gadījumā iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka Austrijas Republika nav izpildījusi savus pienākumus visos aspektos.

68. Attiecībā uz Regulas Nr. 800/2008 9. panta 2. punkta ceturto teikumu, kurā ir prasīts, lai dalībvalsts iesniegtajā kopsavilkumā būtu ietverta interneta adrese, kurā "ir tieši pieejams atbalsta pasākuma pilns teksts", iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka interneta adresi, kura paziņota Komisijai un kura minēta *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* publicētajā kopsavilkumā, nav iespējams atvērt.

69. Kā jau esmu atgādinājis iepriekš, Regulas Nr. 800/2008 3. panta 1. punktā dalībvalstīm ir paredzēts pienākums ievērot visus nosacījumus, kas izvirzīti tās I nodaļā. Tā tas vēl jo vairāk ir saistībā ar tiesību normām, kas atbilst likumdevēja vēlmei nodrošināt pārskatāmību un tiesisko noteiktību atbalsta pasākumu pārbaudes procesā.

70. No Regulas Nr. 800/2008 9. panta izrietošo pienākumu izpilde, manuprāt, ir prasīta tikpat stingri kā pienākums izpildīt prasību tieši atsaukties uz minēto regulu. Ja tiktu nolemts citādi, tad, manā skatījumā, tiktu ieviesta hierarhija starp dažādiem nosacījumiem, it īpaši formālajiem nosacījumiem, kas dalībvalstīm izvirzīti saskaņā ar atbrīvojuma regulu.

20 — Ja, kā norādījusi iesniedzējtiesa, īsā informācija ir sniegta 2011. gada 7. februārī, tad var leģitīmi uzskatīt, ka atbrīvojums attiecas uz visu 2011. gada februāri, jo saskaņā ar Regulas Nr. 800/2008 9. panta 1. punktu attiecīgajai dalībvalstij ir 20 darbdienu termiņš pēc atbalsta shēmas stāšanās spēkā, kurā nosūtīt Komisijai informācijas kopsavilkumu par atbalsta pasākumu. Vēlos piebilst, ka elektroenerģijas nodokļa atmaksa tikai par vienu mēnesi šķiet paredzama atbilstoši Austrijas tiesībām, kā izriet no *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa) 2013. gada 19. marta nolēmuma (skat. šo secinājumu 19. punktu).

71. Taču man šķiet, ka pārskatāmības prasības ir izpildītas, ja, lai gan Regulas Nr. 800/2008 9. pantā minētajā kopsavilkumā sniegtā interneta saite nedarbojas – kas var būt tehniskas kļūmes dēļ –, ir skaidri redzams, ka, ņemot vērā informāciju, kura sniegta kopsavilkumā, kas Komisijai iesniegts saskaņā ar šo normu, ar apstrīdētā valsts tiesiskā regulējuma pilnu tekstu varēja viegli iepazīties gan Komisijas dienesti, gan iespējamās ieinteresētās trešās personas.

72. Tomēr, turpinot manis nupat norādīto, ir jāuzsver, ka viena no Regulas Nr. 800/2008 izvirzītajiem nosacījumiem neievērošana nekādi nevar kompensēt kāda cita nosacījuma iespējamo ievērošanu.

C – *Par otro jautājumu: prasība pēc būtības, kas izvirzīta Regulas Nr. 800/2008 25. panta 1. punktā un kas vērsta uz atbalsta shēmas "vides aizsardzībai" esamību*

73. Otrajā prejudiciālajā jautājumā Tiesa ir aicināta precizēt nosacījumus pēc būtības, kuri ir jāizpilda, lai saņemtu atbrīvojumu no paziņošanas, kas paredzēta šīs regulas 25. pantā. Iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai, piešķirot atbrīvojumu atbilstoši Regulas Nr. 800/2008 25. pantam, līdzās šajā normā izvirzīto nosacījumu ievērošanai tiek pieņemts, ka ir pierādīts, ka valsts dabas resursu nodokļu samazinājumu shēma faktiski sekmē vides aizsardzību.

74. Šajā lietā pastāv divi pretēji viedokļi.

75. Pēc Austrijas un Igaunijas valdību, kā arī Komisijas uzskatiem, pietiek ar to, ka atbalsta pasākums atbilst nosacījumiem, kas skaidri uzskaitīti šajā pantā, proti, nosacījumiem, kas izvirzīti Direktīvā 2003/96 – nosacījumam, saskaņā ar kuru nodokļu samazinājuma saņēmēji maksā nodokli vismaz Kopienas minimālā nodokļa līmenī, kas noteikts ar šo direktīvu, un nosacījumam, saskaņā ar kuru šie samazinājumi tiek piešķirti maksimāli par desmit gadu laika posmiem, lai atbalsta pasākumam tiktu piešķirts atbrīvojums.

76. *Dilly's Wellnesshotel* savukārt norāda, ka atbalstam dabas resursu nodokļu samazinājumu veidā ir jābūt arī atbalstam "vides aizsardzībai" Regulas Nr. 800/2008 17. panta 1. punkta izpratnē, kurā šajā ziņā ir paredzēta definīcija.

77. Ja konkrēti paliekam pie atsevišķiem norādījumiem, kas judikatūrā sniegti pirms Regulas Nr. 800/2008 [21] pieņemšanas, šaubas, kādas iesniedzējtiesai ir attiecībā uz to, vai apstrīdēto nodokļu samazinājuma pasākumu mērķis faktiski ir uzlabot vides aizsardzību, ir viegli saprotamas. No pirmā acu uzmetiena ir grūti saprast, kādu iemeslu dēļ šie pasākumi izpaužas kā videi nodarītā kaitējuma samazinājums, kā šī kaitējuma novēršana vai arī kā dabas resursu racionāla izmantošana.

78. Tomēr Regulas Nr. 800/2008 25. panta gramatiska, sistēmiska un teleoloģiska interpretācija liek man dot daudz lielāku priekšroku viedoklim, ko paudusi lielākā daļa personu, kuras iestājušās lietā.

79. No gramatiskā viedokļa šķiet, ka Regulas Nr. 800/2008 25. pantā ir paredzēti tikai trīs nosacījumi, lai atbalsta pasākumam varētu tikt piešķirts atbrīvojums, proti, Direktīvas 2003/96 prasību ievērošana, prasība par minimālā nodokļa līmeni un nodokļu samazinājumu piešķiršana ilgākais uz laiku līdz desmit gadiem.

80. Šajā tiesību normā ir vienkārša atsauce uz atbalsta shēmām "vides aizsardzībai", un tajā nav sniegta nekāda norāde uz atbalsta definīciju, kas ietverta šīs regulas 17. panta 1. punktā. Minētās regulas 25. pants ir skaidri saistīts ar Direktīvā 2003/96 izvirzīto nosacījumu ievērošanu. Regulas Nr. 800/2008 preambulas 31. apsvērumā šajā ziņā ir norādīts, ka "uzskata, ka dabas resursu nodokļa samazinājumam,

21 — Skat. spriedumu *Adria-Wien Pipeline* un *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* (C-143/99, EU:C:2001:598), saskaņā ar kuru izrādījās, ka izdevīgu nosacījumu piešķiršana to uzņēmumu, kuri ražo ķermeniskas lietas, nozarei vairāk ir paredzēta šīs nozares konkurētspējas saglabāšanai, nevis pamatota ar ekoloģiskiem apsvērumiem.

kas atbilst [..] Direktīvas 2003/96/EK [..] nosacījumiem un uz kuriem attiecas šī regulas, ir stimulējoša ietekme, ņemot vērā to, ka šīs samazinātās likmes vismaz netieši veicina dabas aizsardzības uzlabošanu, ļaujot pieņemt vai turpināt izmantot attiecīgo kopējo nodokļu shēmu un tādējādi stimulējot uzņēmumus, kuriem piemēro dabas resursu nodokli, samazināt savu piesārņojuma līmeni".

81. No teleoloģiskā un sistēmiskā viedokļa šķiet, ka Regulas Nr. 800/2008 25. pants "Atbalsts dabas resursu nodokļu samazinājumu veidā" attiecas uz dabas resursu nodokļiem, kas ir saskaņoti ar Direktīvu 2003/96 [22], un tādējādi atšķiras no šīs regulas 17.–20. panta, kuros ir paredzēti papildu nosacījumi saistībā ar vides aizsardzību.

82. Kā izriet no šīs direktīvas pamatojuma (it īpaši skat. tas preambulas 6., 7. un 12. apsvērumu), tajā ir ņemti vērā vides aizsardzības mērķi. Tā kā minētā direktīva, kurā pašā ir ņemti vērā vides aizsardzības mērķi, ir pamats, uz kuru balstoties ir saskaņoti elektroenerģijas nodokļi, tad šie nodokļi ietilpst dabas resursu nodokļu jēdzienā.

83. Citiem vārdiem sakot, atbalsta shēmās, kas ir atzītas par atbilstošām 25. pantam – proti, kas atbilst 1) Direktīvas 2003/96 prasībām; 2) minimālā nodokļa līmenim un 3) desmit gadu ierobežojumam, – netieši ir ņemti vērā vides aizsardzības mērķi, un tās ir jākvalificē kā dabas resursu nodokļi.

84. Precīzāk, attiecībā uz dabas resursu nodokļu samazinājumu – kā šajā lietā – Regulas Nr. 800/2008 preambulas 31. apsvērumā ir norādīts, ka tam ir "stimulējoša ietekme, ņemot vērā to, ka šīs samazinātās likmes vismaz netieši veicina dabas aizsardzības uzlabošanu, ļaujot pieņemt vai turpināt izmantot attiecīgo kopējo nodokļu shēmu un tādējādi stimulējot uzņēmumus, kuriem piemēro dabas resursu nodokli, samazināt savu piesārņojuma līmeni".

85. Turklāt tieši ar to ir pamatota Regulas Nr. 800/2008 25. pantā ietvertā atsauce uz Direktīvā 2003/96 paredzēto Kopienas minimālo līmeņu ievērošanu.

86. Tādējādi no Regulas Nr. 800/2008 struktūras izriet, ka elektroenerģijas nodokļa samazinājuma mehānisms, kurā ir ievēroti Direktīvā 2003/96 noteiktie minimālie nodokļu līmeņi, var ietilpt Regulas Nr. 800/2008 25. pantā minēto pasākumu jomā.

D – *Par trešo jautājumu: prasība, saskaņā ar kuru apstrīdētais pasākums nevar tikt piešķirts uz laiku, kas ilgāks par desmit gadiem (Regulas Nr. 800/2008 25. panta 3. punkts), un atsauces uz šo ilgumu neesamības minētajā pasākumā sekas*

87. Iespējamā atbildē uz trešo jautājumu būs jāpārbauda, vai Regulas Nr. 800/2008 25. panta 3. punktā ir prasīts, lai pašā atbalsta pasākumā būtu ietverta tieša atsauce uz tā ilgumu.

88. Domāju, ka uz šo jautājumu ir jāatbild noliedzoši.

89. Saskaņā ar šo tiesību normu nodokļu samazinājumus "piešķir maksimums uz laiku līdz desmit gadiem". Šīs regulas preambulas 47. apsvērumā ir norādīts, ka pēc šī maksimālā desmit gadu laika posma dalībvalstīm ir atkārtoti jāizskata attiecīgo nodokļu samazinājumu piemērotība; tas nedrīkst skart dalībvalstu iespēju atkārtoti pieņemt šos vai līdzīgus pasākumus, pamatojoties uz Regulu Nr. 800/2008, pēc tam, kad tās ir veikušas šo atkārtoto pārskatīšanu.

90. Šajā gadījumā iesniedzējtiesa ir norādījusi, ka apstrīdētajā grozījumā, proti, *EAVG* 4. panta 7. punktā, tiesības uz dabas resursu nodokļu atmaksu netiek ierobežotas laikā un tajā arī nav ietverta atsauce uz paziņojumā par atbrīvojumu minēto laika posmu.

22 — Šajā ziņā skat. spriedumu Austrija/Komisija (T-251/11, EU:T:2014:1060, 202. punkts).

91. Protams, pasākumu piemērošanas ierobežojumam laikā, kas tieši paredzēts Regulā Nr. 800/2008 – lasot to kopsakarā ar tās preambulas 47. apsvērumu un Pamatnostādnēm par valsts atbalstu vides aizsardzībai laika posmam no 2008. līdz 2014. gadam [23] –, ir ļoti liela nozīme un imperatīvs raksturs.

92. Nav strīda par to, ka atkāpes veidā no valsts atbalsta aizlieguma principa paziņojumam par saderību, kāds netieši izriet no grupu atbrīvojuma, noteikti ir jābūt ierobežotam laikā [24]. Šī prasība turklāt ļauj padarīt pārskatāmu atbalsta pasākumu piemērošanu laikā gan potenciālajiem labuma guvējiem no atbalsta shēmas, gan to konkurentiem saskaņā ar vienu no mērķiem, ko Komisija noteikusi, izstrādājot precīzus noteikumus, kas dalībvalstīm jāievēro atbilstoši regulām par atbrīvojumu grupām.

93. Tomēr šāda prasība neliek attiecīgajai dalībvalstij atsaukties uz šo ierobežojumu laikā pašā valsts dabas resursu nodokļu samazinājumu vai atbrīvojumu shēmas tekstā, kāds ir aplūkots pamatlietā, jo vienkārša atsauce uz Regulu Nr. 800/2008 – kurai, kā iepriekš norādīju, ir imperatīvs raksturs – nosaka attiecīgā atbalsta piešķiršanas ierobežojumu laikā. Šajā ziņā ir svarīgi uzsvērt, ka Regulas Nr. 994/98 4. panta 1. punktā ir noteikts, ka uz atbalstu, uz ko attiecas atbrīvojums no paziņošanas pienākuma saskaņā ar regulu par atbrīvojumu grupām, kāda ir Regula Nr. 800/2008, šis atbrīvojums attiecas "uz regulas spēkā esamības laiku un pielāgojuma periodu, kas paredzēts 2. un 3. punktā".

94. Starp citu, man šķiet, ka šis secinājums pilnībā atbilst pieejai, kādu Tiesa izvēlējusies spriedumā *Nuova Agricast* un *Cofra*/Komisija [25]. Kad tai nācās lemt par tiesiskās paļāvības principa un tiesiskās noteiktības principa ievērošanu attiecībā uz atbalsta shēmu, kas bija iepriekš atļauta ar Komisijas lēmumu, Tiesa atzina, ka Komisijas publikācijas dēļ *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, kurā bija norādīta attiecīgās atbalsta shēmas piemērošanas beigu diena, "uzmanīgs un saprātīgs uzņēmējs" varēja secināt atbalsta shēmas atļaujas beigu termiņu, "kaut arī valsts tiesību normās, kas regulē minētās shēmas noteikumus un [atsevišķos] pasākumos, [kas ar tiem saistīti] [..], [šajā ziņā] nav skaidri norādīts [..] beigu termiņš".

95. Tādēļ uzskatu, ka viena pati norādes uz Regulas Nr. 800/2008 25. panta 3. punktā minēto maksimālo desmit gadu termiņu neesamība pašā apstrīdētās valsts shēmas tekstā nevar liegt uz šo shēmu attiecināt atbrīvojumu grupām, kas paredzēts minētajā regulā.

96. Šāda prasība ne tikai neizriet no Regulas Nr. 800/2008 25. panta 3. punkta formulējuma, bet man šķiet, ka tā arī nav pragmatiska attiecībā uz fiskāla rakstura pasākumiem, kuri tiek periodiski grozīti un kuri, cik man zināms, netiek īstenoti tik ilgu laika posmu. Par to liecina pamatlietā aplūkotā shēma, kura ir vairākkārt grozīta un kura saskaņā ar informāciju, kas ietverta kopsavilkumā, kurš Komisijai nosūtīts 2011. gada 7. februārī, bija plānota laika posmam no 2011. gada 1. februāra līdz 2011. gada 31. decembrim.

IV – **Secinājumi**

97. Ņemot vērā visus iepriekš izklāstītos apsvērumus, ierosinu Tiesai uz *Bundesfinanzgericht* (Federālā Finanšu tiesa) uzdotajiem jautājumiem atbildēt šādi:

Ar atbalsta shēmu, kurā, pārkāpjot 3. panta 1. punktu Komisijas 2008. gada 6. augusta Regulā (EK) Nr. 800/2008, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar kopējo tirgu, piemērojot Līguma 87. un 88. pantu (vispārējā grupu atbrīvojuma regula), nav ietverta atsauce uz šo regulu, norādot tās

23 — OV 2008, C 82, 1. lpp.

24 — Pēc analoģijas skat. spriedumu *Nuova Agricast* un *Cofra*/Komisija (C-67/09 P, EU:C:2010:607, 80. punkts).

25 — C-67/09 P, EU:C:2010:607, 71.–77. punkts un tajos minētā judikatūra.

nosaukumu un atsauci uz publikāciju *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*, nav izpildīti nosacījumi, lai varētu saņemt atbrīvojumu no paziņošanas pienākuma, kas paredzēts LESD 108. panta 3. punktā (iepriekš – EK līguma 88. panta 3. punkts).

Atbalsta shēma, kura izpaužas enerģētikas nodokļu samazinājuma veidā saskaņā ar Padomes 2003. gada 27. oktobra Direktīvu 2003/96/EK, kas pārkārto Kopienas noteikumus par nodokļu uzlikšanu energoproduktiem un elektroenerģijai, saistībā ar kuru labuma guvējs maksā nodokļus vismaz Kopienas minimālajos līmeņos, kuri noteikti minētajā direktīvā un kuru spēkā esamības laiks ir ierobežots ar desmit gadiem, ietilpst Regulas Nr. 800/2008 25. panta piemērošanas jomā.

Atbalsta shēma, kurā nav ievērots Regulas Nr. 800/2008 25. panta 3. punktā prasītais maksimālais desmit gadu laika posms tā piešķiršanai, neatbilst nosacījumiem šajā regulā paredzētā atbrīvojuma saņemšanai. Šī prasība nenozīmē, ka šis maksimālais laika posms noteikti būtu minēts pašā attiecīgās shēmas tekstā.